

Lördagen den 16 Maj 1874.

Kammaren sammanträdde kl. 12 middagen.

Justerades 4 protokollsutdrag för den 15 och protokollet för den 7 dennes.

Friherre Adelsvärd: Jag får vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen under åtta dagar, räknade från i dag.

Denna anhållan bifölls.

Anställdes omröstning, jemlikt 65 § Riksdags-ordningen, öfver följande, af Stats-Utskottet i dess memorial N:o 94 föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att det å sjetten hufvudtiteln i nu gällande Riksstat uppförda reservationsanslag "till lättnad för skjutsningstungan, der den genom entreprenad bestrides och är särdeles tryckande", må till 175,000 Kronor förhöjas, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen beslutit *dels* att, der landstinget funnit skäligt bevilja, eller i följd af landstinget åliggande skyldighet nödgats anslå medel för skjutslegans nedsättande, hälften af det sålunda utgifna belopp må efter Kongl. Maj:ts nådiga pröfning landstinget af statsmedel ersättas; och *dels* att till 174,500 Kronor förhöja det å sjetten hufvudtiteln i nu gällande Riksstat uppförda reser-

vationsanslag till lättnad för skjutsningstungan, der denna är särdeles tryckande.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—81,
Nej—11.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag, N:o 308, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 69 Ja och 88 Nej samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 150 Ja och 99 Nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i enlighet med Ja-propositionens innehåll.

Företogs val af ytterligare två suppleanter uti Stats-Utskottet och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Montgomery-Cederhjelm	med 59 röster
Herr Rydin	med 58 röster.

Föredrogs Stats-Utskottets den 15 dennes bordlagda förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse, N:o 39, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Åttonde Hufvudtitel; och blef, uppå gjord proposition, ifrågavarande förslag af Kammaren godkänt.

Föredrogs och biföllos Stats-Utskottets den 15 dennes bordlagda memorial: N:o 95, med förslag till stadganden i det nya reglementet för Riksgälds-kontoret angående dels Riksgälds-kontoret åliggande utbetalningar och dels Riksgälds-kontorets inkomster och öfriga tillgångar; samt

N:o 97, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för Riksgälds-kontoret.

Vid föredragning af Bevillnings-Utskottets den 15 dennes bordlagda betänkande N:o 12, angående åtskilliga ännu oafgjorda frågor rörande tullbevillningen, lades 1:sta punkten till handlingarne och 2:dra punkten bifölls.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets den 15 dennes bordlagda betänkande N:o 13, i anledning af dels Kongl. Maj:ts nådiga

proposition om ändring af vissa bestämmelser i Kongl. kungörelsen den 7 December 1866, angående restitution af bränvinstillverkningsavgift vid utförsel af bränvin, jemförd med Kongl. kungörelsen den 19 Juli 1872, dels ock väckt motion om ändring af förstnämnda kungörelsens bestämmelse angående restitution af bränvinsskatt vid export till Norge.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande Bevillnings-Utskottets den 15 dennes bordlagda betänkande, N:o 14, angående stämpelpappersavgiften.

1:sta punkten.

Bifölls.

2:dra och 3:dje punkterna.

Lades till handlingarne.

4:de punkten.

Bifölls.

5:te punkten.

Herr Bennich: Jag ber Kammaren om ursäkt, att jag vågar taga dess tid och uppmärksamhet för ett ögonblick i anspråk. I denna punkt har Utskottet afstyrkt Herr Hasselrots motion derom, att provisionen för försäljning af stämpladt papper, som bestämmes i § 11 af stämpelpappersförordningen och utgår olika till häradshöfdingar boende i residensstäder eller derutom, skulle blifva lika i begge fallen på den giltiga grund, att, ehvad häradshöfding bor i residensstad eller icke, så har han dock sin embetsförvaltning på landet och utöfvar der försäljning af stämpelpapper och att försäljningen medför i båda fallen samma besvär och ansvar. Den afdelning af Bevillnings-Utskottet, som handlade frågan, föreslog äfven ett tillägg till 11 § af följande lydelse:

“Dock att domhafvande å landet, ehvad han är bosatt i residensstad eller annorstädes, alltid eger att beräkna fyra procent“. Detta förslag blef dock i en hastig vändning förkastadt i plenum och mot Utskottets beslut har reservation blifvit anmäld af åtskillige af denna Kammares ledamöter och bland dem äfven af mig. Det är på grund af de förhållanden, som i denna reservation och i motionen blifvit utvecklade, som jag tillåter mig hemställa, att Kammaren måtte, med ogillande af Utskottets yttrande, antaga det tillägg vid 11 §, hvilket i reservationen finnes intaget och af mig nyss upplästes.

Grefve Hamilton, Hugo: Utan att inlåta mig i pröfning af

den siste talarens skäl anhåller jag endast att få fästa uppmärksamheten på, att förevarande paragrafs lydelse bestämdes genom 1869 års Riksdags beslut. Inom Utskottet har anförts, att, med anledning af Riksdagens nyligen fattade beslut om reglering af häradshöfdingarnes löner, en betydlig revision af hela stämpelpappersförfattningen snart måste ske. Ett ytterligare skäl, hvarför denna Kammare torde böra bifalla Utskottets förslag, är, att det efter all anledning kommer att antagas af Andra Kammaren och att frågan ej är af sådan vigt, att den i Riksdagens sista timma bör framkalla en gemensam votering. Jag hemställer således om bifall till Utskottets förslag.

Herr Hasselrot: Jag ber först att få framhålla att detta är en sak som icke rör mig personligen. Min företrädare i embetet hade afgifvit redovisning för det stämpelpapper han försålt och dervid beräknat 4 procent provision. Anmärkning häremot framställdes men enär hans bostad låg utom Wexiö stad ogillades anmärkningen genom laga kraftvunnet utslag; och innehar jag nu hans bostad utom Wexiö stad. Det är på uppmaning af flere i residensstäder bosatta häradshöfdingar som jag emellertid tagit mig friheten att väcka min motion. Den ifrågavarande paragrafen är mycket kort och jag ber att få uppläsa den "vid redogörelses afgifvande för på kredit emottaget stämpelpapper, vare sig till försäljning eller till användande i och för utföningen af embete eller tjänst, eger den redovisande, att såsom ersättning för möda, skrifmaterialier, postporto m. m., beräkna sig till godo, i Stockholm samt i länsresidensstäderna tre, och i öfriga städer samt å landsbygden fyra procent af det försålda eller använda beloppet af stämpelpapper". Jag vågar påstå att, när denna paragraf skrefs, *ingen tänkte* på att den afsåg häradshöfdingar som bodde i residensstäder, emedan de icke sälja något stämpelpapper i städerna utan alltid på landet å tingsställen. Emellertid har på grund af paragrafens ordalydelse anmärkning skett och blifvit gillad emot de i residensstäder boende häradshöfdingar, som i försäljningsprovision beräknat 4 procent. Huru orimligt detta är, inses lätt om opartiskt tänkes på saken. Den som bor på landet kan nemligen för 12 öre sända in sin requisition till landtränteriet som kostnadsfritt utsänder stämpelpapper till reqvirenten. Deremot får den som bor i stad antingen sjelf hafva besvär med att lemna in sin requisition till ränteriet, eller ock skall han skicka ett bud, som då ovilkorligen kostar mer än 12 öre. På enahanda sätt tillgår vid redovisningar. Häradshöfdingar på landet insända sin redovisning per posto till ränteriet och kostnaden utgör porto med recommendationsafgift tillhoppa 42 öre.

Häradshöfdingar i residensstad åter måste med bud insända sin redovisning och detta bud kan icke afspisas med 42 öre. Det är därför, så vidt jag kan finna, alldeles orimligt att den som har större kostnad skall uppbära mindre försäljningsprovision.

När man dertill besinnar, att stadgandet blifvit olika tolkadt på olika håll och att detsamma således är otydligt, torde äfven deri ligga ett skäl till förändrings vidtagande. Ytterligare är att märka, huru de häradshöfdingar som reqvirera stämpladt papper, med hvilket de äro skyldige att belägga fastebref och andra handlingar, ganska ofta

få ligga temligen länge i förskott innan de få ersättning för inköpet deraf. Vederbörande parter underlåta nemligen ofta att lösa sina handlingar, hvilka härads höfdingen måste hafva liggande hos sig en ej så liten tid innan han kan anlita exekutor. Denne har sedan en ganska lång redovisningstid, så att det kan dröja flera månader innan härads höfdingen får sin ersättning. Det kan väl tyckas att det är en temligen obetydlig sak denna skilnad 3 och 4 procent, men rättvisa och billighet äro i min tanke ganska viktiga saker, och det är ur den synpunkten jag anhåller om bifall till mitt förslag. Man har sagt att Andra Kammaren sannolikt bifaller Utskottets betänkande och att vi då skulle få en gemensam votering. Jag vet icke hvad Andra Kammaren kommer att besluta, men det är väl möjligt att den bifaller Utskottets förslag. Som vi emellertid i alla fall få en gemensam votering i en bankfråga, behöfver ytterligare en sådan icke förorsaka någon särskild kostnad eller tidsutdrägt, och jag kan således icke deruti se något skäl för Kammaren att fatta ett beslut som den icke själf gillar. Jag anhåller följaktligen om bifall till reservationen.

Grefve Mörner, Carl Göran: Det må förlåtas mig, om jag icke hunnit att taga närmare kännedom om detta betänkande, som utdelades först i går afton, då jag af tjenstegöromål på annat håll var hindrad från att här i Kammaren vara närvarande. Jag tog mig derföre äfven friheten att, då betänkandet föredrogs, begära detsamma på bordet, men denna min begäran hördes icke fram till talmansstolen. Ehuru jag således är mera oförberedd på den nu föreliggande frågan, än jag annars skulle hafva varit, så känner jag dock själfva saken tillräckligt för att i densamma hafva en bestämd åsigt. Det vedertagna och af Kongl. Maj:t godkända bruket har hittills varit, att härads höfdingar, som bo i residensstäder, fått åtnöja sig med samma procent på det stämpelpapper, de använt eller försäldt, som andra i samma städer bosatte försäljningsmän af sådant papper. Detta sätt att tillämpa den i fråga varande paragrafen synes mig också hafva en ganska rimlig grund för sig, enär i annat fall skilnaden i procentberäkningen skulle utgöra ett slags premium för den i staden bosatte domaren, hvarigenom den af honom idkade försäljningsrörelse blefve mera lukrativ än den som andra utöfvade, hvilka på samma ställe verkställde en sådan försäljning. Såsom skäl för den nu i fråga satta förändringen har man anført, att domaren, i olikhet med den särskildt antagne försäljningsmannen, ofta blefve nödsakad att ligga i förskott för utlemnadt stämpelpapper. Jag tror dock, att detta påstående tål vid att något justeras. Hvad stämpelpapper på köpebref angår, så lär väl domaren knappast hafva rättighet att taga emot ett köpebref, utan att på samma gång räkna ut den karta, som för detsamma erfordras, och genast derför uppbära betalning; fastebref åter tror jag ganska få härads höfdingar belägga med stämpelpapper förrän de erhålla lösen för desamma, på samma sätt som man går till väga i statsdepartementen här i hufvudstaden, der expeditionerna icke beläggas med karta, förrän de antingen afsändas för lösens uttagande eller också de sakegande själfva anmäla sig för att lösa desamma. Att det

skulle vara så illa stäldt i någon ort, att det kunde gå åratat om, innan man erhöle lösen för expeditionerna, det kan jag för min del icke tro. I så fall skulle utsökningsväsendet i denna del under den tid, som förflutit, sedan den, då jag medföljde häradshöfdingar på ting, i hög grad förslappats. Något sådant brukade då icke inträffa, och vanligen gick det så till, att häradshöfdingarna vid domslösen hade fastebref och andra handlingar med sig, och att nämndemännen då togo emot och erlade betalning för hvad som icke genast af parterna sjelfva löstes; ty nämndemännen brukade hafva i uppdrag hvar och en från dem, som hörde till hans socken, att taga emot och lösa deras dokumenter. Jag får för min del anhålla om bifall till Utskottets hemställan i den nu föredragna punkten.

Friherre Nordenfalk: Såsom Kammaren finner af Bevillnings-Utskottets nyss utdelade betänkande N:o 15, har Utskottet, i likhet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, hemställt, att stämpelpappersmedlen måtte för nästa år beräknas till ett belopp af 1,880,000 kronor, hvilket synes mig vara en något låg beräkning, om man tager i betraktande de förändrade förhållanden, som numera komma att inträda. Enligt gällande bestämmelser göres vid försäljningen på den ej obetydliga skatt som på detta sätt uttages, oaktadt den relativt lätta uppbördens deraf, ett afdrag, som tillsammans med de 4 procent som afgå till landtränmästarne och landskamrerarne, undantagande Stockholm, varierar mellan 7 och 8 procent, allt efter som kartaförsäljningen sker på landet eller i residensstäderna. Ett så oskäligt högt afdrag, hvilket sålunda redan nu bestiger sig till mellan 100,000 och 150,000 kronor, måste efter min åsigt föränleda, att en snar ändring i denna förordning göres, hvarigenom bland annat undvikes, att provision för samma karta behöfver, såsom nu, utgå till flere personer. Det är berörda förhållande, som varit det hufvudsakliga skälet, hvarför jag ansett mig böra instämma i Utskottets hemställan i den nu föreliggande punkten, enär jag tror, att en generel omarbetning af hela denna förordning är behöflig och inom kort kommer att ske. Jag kan då icke finna det vara skäl att företaga en så partiel förändring, som den nu i fråga satta, i synnerhet som Riksdagen beslutat det af motionären klandrade stadgandet så nyligen som år 1869, försäljningen hädanefter sannolikt kommer att ej obetydligt ökas, och dessutom häradshöfdingarna ju ega afsäga sig karteförsäljningen. Jag medgifver att en oegentlighet möjligen kan ligga i det af motionären påpekade förhållandet, men jag tror dock icke, att den är af sådan vikt, att man icke kan dröja med en ändring derutinnan, tills en allmän omarbetning af kartasigillataförordningen kan komma att ega rum, och får jag således för min del yrka bifall till Utskottets hemställan i denna punkt.

Herr Hasselrot: Jag ber endast att få erinra, att jag såsom hufvudsakligt skäl för min åsigt anført, att de i residensstäderna bosatte häradshöfdingarna icke försälja det dem anförtrödda stämpelpapperet i staden, utan på landet, och att det således vore billigt, att de i detta afseende sattes i samma kategori som öfrige härads-

höfdingar. Hvad jag yttrade derom, att det var mindre kostsamt för de på landet bosatte häradshöfdingarne att få stämpelpapperet till sig, vidhåller jag, enär de, efter en requisition, som kostar 12 öre i postporto, erhålla stämpelpapperet till sig sändt kostnadsfritt, då deremot de i staden bosatte häradshöfdingar antingen måste hemta det sjelfva — och deras tid är ganska dyrbar — eller också skicka efter det genom bud, hvilket faller sig dyrare än 12 öre i postporto. Vidare sade jag icke, att man behöfde vänta i årtal, tills expeditionerna utlöstes, men väl att det ibland hände att man fick vänta på liqvid i månadtal. Häradshöfdingarne måste nemligen på bestämd dag hafva expeditionerna och bland dem fastebrefven färdiga till att lösas och således äfven belagda med stämpelpapper. Men det är icke ovanligt, att parterna då icke bry sig om att lösa sina expeditioner, och då är häradshöfdingen skyldig att hafva dem liggande hos sig i 14 dagar, innan han får anlita vederbörande exekutor eller kronofogden, som sedan har tre månaders redovisningstid. Sålunda uppkommer ett dröjsmål på nära fyra månader, som dock ofta utsträcker ända till sex. Kan det vid sådant förhållande vara billigt att ställa de i residensstäderna bosatte häradshöfdingarne i sämre ställning än öfrige, då den omständigheten att de bo i stad alls icke tillskyndar dem någon fördel? Man har sagt, att frågan är liten. Det medgifves gerna; men denna anmärkning har jag redan besvarat dermed, att det icke är frågans litenhet, utan rättvisan och billigheten i den föreslagna förändringen, som bör falla utslaget. Jag får fortfarande anhålla om bifall till reservationen.

Herr Statsrådet Friherre Alströmer: Öfverläggningen i denna jemförelsevis obetydliga fråga har redan räckt så länge, att jag visst icke skall länge upptaga tiden dermed. Motionären har med sin framställning egentligen afsett ett förtydligande af den ifrågavarande paragrafen; men jag kan icke förstå, hvarföre ett sådant förtydligande skulle vara nödvändigt. Paragrafen har redan i flera år tillämpats af Kammarrätten, och Kongl. Maj:t har i besvärsväg fastställt Kammarrättens beslut och funnit stadgandet tydligt. Hade motionären åter önskat en allmän förhöjning i försäljningsprovisionen, vill jag medgifva, att ur billighetens synpunkt skäl kunna tala derfor; men ett förtydligande af paragrafen synes mig, såsom sagdt, öfverflödigt. Då den nu gällande försäljningsprovisionen bestämdes, hade jag den äran att deltaga i Utskottets förhandlingar, och man förbisåg då ingalunda den omständigheten, att några häradshöfdingar kunde vara boende i residensstäderna; men man ansåg, att desse för den minskning i provisionen, som derigenom för dem uppkomme, skulle hafva full ersättning genom fördelen att kunna requirera stämpelpapper när helst de önskade, eller behöfde, i stället för att de på landet bosatte häradshöfdingarne måste förse sig med sådant papper för längre tid och i större myckenhet på en gång. Då för öfrigt resultatet af ett bifall till motionen i denna Kammare sannolikt icke skulle leda till något beslut af Riksdagen, tillåter jag mig att begära om bifall till Utskottets hemställan.

Herr Rydin: Diskussionen skall af mig så litet som möjligt förlängas. Frågan om en total omarbetning af grunderna för denna författning föreligger icke nu, och det torde således vara öfverflödigt att till bemötande upptaga hvad som här nämndes rörande de förmenta felaktigheterna i dessa grunder. För min del ber jag blott att få till protokollet anföra, att jag finner goda skäl vara anförda för reservanternas förslag, att alla landtdomare, utan afseende å det tillfälliga i bostaden, må få beräkna lika uppbörds- och försäljningsprovision med 4 procent. Detta skulle ovilkorligen föranleda till enkelhet och reda, och åtskilliga anmärkningar skulle uteblifva. Jag tillåter mig derföre att, i likhet med Herr Bennich, yrka bifall till reservanternas framställning.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad samt Herr Grefven och Talmannen yttrat, att under densamma hade yrkats dels bifall till Utskottets förevarande hemställan och dels att Kammaren, med afslag derå, måtte besluta, att till § 11 skulle fogas ett tillägg af följande lydelse: "Dock att domhafvande å landet, ehvad han är bosatt i residensstad eller annorstädes, alltid eger att beräkna fyra procent"; framställde Herr Grefven och Talmannen proposition på bifall till punkten och då dervid svarades många ja, blandade med nej, förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

Herr *Hasselrot* begärde votering.

Uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

"Den, som bifaller 5:te punkten i Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 14, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår Kammaren punkten och antager det förslag, Herr Bennich framställt."

Omröstningen företogs och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—49.
Nej—23.

6:te—11:te punkterna.

Biföllos.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets den 15 dennes bordlagda Betänkande N:o 15, angående beräkningen af tull-, post-, stämpelpappers-, brännvinsbrännings- och hvitbetssockertillverkningsmedlen.

Upplästes och godkändes Sammansatta Stats-, Bevillnings- och Lag-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 66, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till ny reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner.

Upplästes ett af Grefve Beck-Friis inlemnadt memorial af följande lydelse:

Vördsamligen får jag anhålla om ledighet från Riksdagsgöromålen från och med den 18 dennes.

Stockholm den 16 Maj 1874.

Constantin Beck-Friis.

Denna anhållan bifölls.

Anmäldes och bordlades Sammansatta Stats-, Bevillnings- och Lag-Utskottets Memorial N:o 6, angående arvode åt Sekreteraren hos Utskottet; samt Banko-Utskottets Memorial N:o 18, med framställningar angående Riksbankens förhållanden till statsverket och myntverket i fråga om myntväsendet.

Justerades 5 protokollsutdrag för detta sammanträde; hvarefter Kammaren åtskiljdes kl. $\frac{3}{4}$ 2 e. m.

In fidem
O. Brakel.
